

Det flasker seg

Termosen er en viktig oppfinnelse. Uavhengig av årstid og vær for øvrig blir nemlig en kaffekopp eller toddy liksom aldri feil. I tillegg er det raskt og praktisk når tiden spiller en rolle. Vi har testet et knippe antatt gode kandidater.

TERMOSEN ER ingen nyskaping. Allerede i 1892 utarbeidet den skotske fysikeren Sir James Dewar vakuumflasken, bestående av to flasker, der den ene var plassert inni den andre og med en sammenslutning i halsen. Med vakuum i mellomrommet forhindret han varmetap gjennom konduksjon og konveksjon, og det fungerte ganske så bra. Den første vakuumflasken på det kommersielle markedet kom dog fra tyske Thermos i 1904, som snappet patentregistreringen fra oppfinneren, som ikke hadde fulgt opp akkurat den siden av saken.

Har man fått noen år på baken så husker man godt at innerflasken på termosene i barnedomsårene var av glass. Da tålte flasken lite, og en bra dunk var det eneste som skulle til før det singlet i glass. På 80-tallet kom dog de «uknuselige» termosene der begge flasker var av stål, og det tok ikke lang tid før kombinasjonen av stål og glass var historie blant turfolk.

Termosen er som man skjønner ikke så mye hokus pokus, og det gjør at det florerer med gode og dårlige termoser på markedet. Her har vi primært prøvd et lett tilgjengelig utvalg fra seriøse produsenter som vi antar gjør jobben. Det utelukker altså ikke at det kan finnes andre gode, rimelige termoser – eller dyre og dårlige!

Temperaturen er viktigst. Uansett om man er på ekspedisjon eller en liten dags-tur så vil man ønske at termosen holder utgangstemperaturen best mulig, enten man skal ha det kaldt eller varmt. Det at termosen holder godt hva angår isolasjon er derfor det mest vesentlige kriteriet. Så vil det selvfølgelig være slik at folk på langtur eller ekspedisjon er enda mer opptatt av robusthet, funksjonalitet og enkle deler som ikke kan gå i stykker.

Ved praktisk bruk vil man finne at termosen ofte ikke holder god varme like lenge som reklamen sier, og dette skyldes flere forhold. Selve termoskonstruksjonen er ting, men så kommer en del andre momenter inn. Hva som er i den, ytre oppbevaringstemperatur, hvor mange ganger den åpnes og det faktum at innholdet minskes for hver gang man tar seg en tår er alle vesentlige faktorer. I denne testen er utgangspunktet varmt vann på 95 °C, men dersom du koker en liter presskanne kaffe og lar den stå og hvile seg i fem minutter som den skal, så blir utgangspunktet om lag 10 °C dårligere når dette helles på termosen. Det merkes utover dagen, samtidig som det at mengden minker har mye å si. Poenget er at det altså er dif-

feransen termosene seg i mellom som er det mest interessante å konstatere når man måler og sammenligner ulike modeller.

Å forvarme termosen med varmt vann før man heller oppi gir en gevinst, men ikke mirakler. Varmer du for eksempel opp termosen med det varmeste fra kjøkkenkranen, mens vannkokeren koker opp, så vil du tjene cirka en grad etter tre timer. Det er altså ingen grunn til å ergre seg voldsomt dersom du glemmer det, men det er en gevinst du kan prøve å ta med deg.

Når det skal skjenkes. Temperaturer er selvsagt ikke alt. Skal vi holde oss til det funksjonelle først, så er kopp, kork og sistnevntes tappeløsning vesentlig. Koppen bør ha en passende størrelse og i hvert fall ikke være for liten. Når den går ned mot halvannen desiliter i reelt volum så blir det litt snaut, for kosen er jo ikke å fylle på koppen hele tiden. At den er stor er ikke like ille, for det blir mer en smaksak og man kan velge ikke å fylle den helt opp.

Korken og skjenkemekanismen er et tema man ikke skal overse. Ofte er det en enkel skrukork med pilanvisning som løsnes før det helles, og det er da gjerne noen tillagde kanaler som sørger for at man får en grei stråle med passende mengde. Dette er en trygg løsning i den forstand at lite kan gå i stykker og at faren for lekkasje er liten, men det fordrer samtidig at kanalene er bra, slik at det renner fint. Andre termoskorker har en form for trykkfunksjon. Det innebærer deler og biter som det kan skje ting med, men noen er absolutt solide og fungerer upåklagelig år etter år, samtidig som hellestrålen oftest er upåkla-

DETALJER: Lite kan gå i stykker på faste skrukorker, men utformingen er vesentlig dersom hellestrålen skal bli bra.

DEL AV KOSEN: En termos med kaffe er en viktig del av turen for mange.

gelig. Et moment på disse sistnevnte er at de bør kunne demonteres for hovedrengjøring en gang iblant.

Størrelsen kan ha betydning. Mål og vekt er også sentrale faktorer å ta i betraktning. Skal man på ekspedisjon vil omtrent hvert gram bli vurdert, men dilemmaet ligger i at man også skal ha det mest robuste. Slik sett kan det være man må inngå kompromisser, men trøsten er at de finnes. På samme måte er den fysiske størrelsen til termosflaska et annet sjekkpunkt. Er det mye å hente på å dra på en stor og omfangsrik flaske kontra en slankere modell, dersom det kun er ørliten forskjell?

En detalj som nok kan utelates i tursammenheng er bærehåndtaket som vi ser på arbeidsmodeller og klassiske termoser, fra den tid arbeideren gikk til jobb med termosen i den ene hånda, røyken i den andre og matpakka i en liten skulderveske. I vårt utvalg gjelder det Stanley Classic og Thermos Work. På den andre siden skal man ikke hefte seg ved det når kjøp skal avgjøres, for de er jo så enkle å fjerne at det greit kan fikses hjemme på kjøkkenbenken om ønskelig. Da har du også kuttet ned på egenvekta. Spiller ikke vekt og volum noen viktig rolle, lar du håndtaket sitte på.

Det skal også nevnes at man kan ha mat på termos, for hvem har ikke hørt om pølser på termos? Likevel, til dette formålet finnes det nå egne mathermoser og de anbefales, så her vurderes ikke dette bruksområdet.

Slik er testen gjennomført. Termosene har vært med på diverse turer og under ulike temperatur- og værforhold, men de rent tekniske målingene er utført under helt kontrollerte og like forhold, for å unngå ytre variabler som kan påvirke resultatet ulikt for de enkelte modellene. Det mest interessante er forholdet termosene seg i mellom. Her er alle termoser fylt fulle med vann på 95 °C, uten noen form for forvarming av termosen, og det er foretatt målinger med digitalt termometer etter henholdsvis tre, seks og ni timer. Dette er gjentatt to ganger.

Å holde godt på varmen er selvfølgelig det viktigste kriteriet for de fleste, og det er tillagt mest vekt. Men det er også andre momenter

som er kommentert tidligere i artikkelen som er med på totalvurderingen. Det gjelder helt målbare faktorer som egenvekt og fysiske mål, men også egenskaper som forblir vurderingsbasert, herunder betjening av korken og hellefunksjonen. Koppene er målt helt fulle, så man kan trekke fra cirka 0,2 dl for å komme til faktisk bruksvolum.

PASSER DEN? Har du en favorittsekk med sidelommer er det greit å sjekke om termosen passer oppi når du kjøper.

Full effekt

THERMOS WORK er selve arbeidshesten til denne tradisjonsrike produsenten. Den har en prangende farge, er stor av størrelse og har et voksent bærehåndtak. Med sort gummiering på utsatte partier gir den umiddelbart inntrykk av å være robust, noe som også stemmer. Videre er termosen utstyrt med en passe stor og bra kopp, og her er det en enkel skrukork.

Denne termosen gjør det best av alle hva angår isolasjon. På det området bekrefter denne testen det tidligere tester har vist. Det er ikke så mye foran de argeste konkurrentene, men et lite hestehode – og det må krediteres. På den andre siden er den voksen i størrelse og av de tyngste, men altså verken størst eller tyngst. Håndtaket er ikke nødvendig i tursammenheng, men det kan fjernes. Koppen er som nevnt bra og skjenkestrålen er ok, men kanskje litt uryddig. Thermos Work er et utmerket valg dersom robusthet og isolasjonsevne er viktigst.

THERMOS WORK

Volum: 1 liter **Volum kopp:** 2,7 dl **Temperatur:** 3 timer 90 °C, 6 timer 85 °C, 9 timer 81 °C **Mål** (høyde/diameter): 347x109 mm **Vekt:** 818 gram **Pris:** Kr 399,- **Importør:** F&H of Scandinavia AS (tlf. 40 00 59 88) www.fh-as.no

+ Best på isolasjon

+ Robust

+ Bra kopp

Best isolasjon

KARAKTER 5.5

- Litt stor og tung

KARAKTER 6

Topp til tur

THERMOS LIGHT & COMPACT er en slank og kompakt termos, som følgelig gir et mer pakkevennlig inntrykk enn Thermos Work. Modellen har en litt mindre kopp enn mange, men den er godt innenfor hva som er godkjent. Videre er det en trykknappordning på skrukorken, og den fungerer svært bra – også over lang tid. Den kan demonteres for rengjøring. Finishen er fin nok og bedre enn den kalde stålfargen.

Light & Compact scorer svært bra på isolasjon. Den blir kun slått av storebror Work og det er smått imponerende. Hellestrålen er stabil og fin, og når volum og vekt også holdes på et respektabelt nivå så er det meget bra. Den er med andre ord en grei sak å ta med seg i sekken. Man skal heller ikke glemme at termosen synes å være solid, for denne tåler mange turer med normal behandling. Dersom man tar en helhetsvurdering i forhold til turbruk, så er Thermos Light & Compact en ener og et svært godt valg.

THERMOS LIGHT & COMPACT

Volum: 1 liter **Volum kopp:** 2,1 dl **Temperatur:** 3 timer 89 °C, 6 timer 84 °C, 9 timer 80 °C **Mål** (høyde/diameter): 311x80 mm **Vekt:** 528 gram **Pris:** Kr 349,- **Importør:** F&H of Scandinavia AS (tlf. 40 00 59 88) www.fh-as.no

+ Slank og lett

+ Robust

+ Meget bra isolasjon

Best på tur

KARAKTER 6

- Fint lite

KARAKTER 5

Med skjenkeløyve

STANLEY OUTDOOR er en turtermos som gir et robust og fint inntrykk med sin sporty design og bra finish. Den har to kopper, der den på cirka 1,5 dl, sitter oppi den på 1,7 dl. Kjekt hvis du skal dele med noen – ellers uten betydning. På toppen er det en enkel og fargersterk skrukork. Ellers er høyden ganske normal, mens vekten er voksen. Med andre ord en kompakt plugg.

Isolasjonsevnen er midt på treet, men her er det kun kvalitetstermoser så det står det trygt til godkjent. Vi snakker nemlig om smånyanser på dette området. Termosen virker solid og vil nok vare en bra stund, og hva angår skrukorken og skjenkestrålen så er den meget vellykket. Her har man truffet svært bra med kanalene – langt bedre enn de fleste! Det er lite å trekke for, men den veier altså litt. Alt i alt så er vårt inntrykk at Stanley Outdoor er en robust og bra turtermos, med en tiltalende design.

STANLEY OUTDOOR

Volum: 1 liter **Volum kopp:** 1,9 dl **Temperatur:** 3 timer 87 °C, 6 timer 81 °C, 9 timer 75 °C **Mål** (høyde/diameter): 318x902 mm **Vekt:** 762 gram **Pris:** Kr 449,- **Leverandør:** Wenaas Sport og Fritid (tlf. 22 57 50 50) www.wsf.no

+ Robust

+ Bra isolasjon

+ Fin skjenkestråle

Fin stråle

KARAKTER 5.5

- Litt tung

KARAKTER 4.5

Flott klassiker

STANLEY er en tradisjonsrik amerikansk produsent og Classic-modellen er definitivt kul med sin retrostil. Man kan lett forestille seg skyskraperbyggere traske til jobb med denne i hånda. Stanley Classic er høyst av alle, og på toppen sitter en fin kopp med passe volum. Ellers er det et skikkelig bærehåndtak, som seg hør og bør på en gammel klassiker, selv om det ikke trengs ved turbruk.

Stanley Classic hevder seg meget bra på isolasjon og forbigås kun så vidt av Thermos Work. Koppen er som nevnt bra og når vi kommer til den faste skrukorken, så fungerer den fint med en god skjenkestråle. Termosen fremstår også som robust. På minussiden er det ikke annet å nevne at den er høyst og tyngst, men dersom ikke det betyr mye er dette en høyaktuell kandidat. Vi synes det stilige, gammeldagse utseende er et lite ekstra pluss i marginen og går du for Classic'en har du helt klart en kvalitetstermos som varer.

STANLEY CLASSIC

Volum: 1 liter **Volum kopp:** 2,3 dl **Temperatur:** 3 timer 89 °C, 6 timer 83 °C, 9 timer 78 °C **Mål** (høyde/diameter): 360x108 mm **Vekt:** 823 gram **Pris:** Kr 449,- **Leverandør:** Wenaas Sport og Fritid (tlf. 22 57 50 50) www.wsf.no

+ Solid

+ Stilig retrodesign

+ Meget bra isolasjon

Tøff og bra

KARAKTER 5.5

- Størst og tyngst

KARAKTER 4.5

A4 ståltermos

THERMOS LIFESTYLE gjør ikke mye ut av seg med sitt ganske standard utseende – veldig typisk ståltermos! Den har altså en helt ren design, og på toppen av flaskehalsen finner du en enkel skrukork, som igjen toppes av en enkel drikkekopp. Men om det er vanskelig å skille den fra de enkleste og billige «hurtigvarspremiene», så er dette en termos som overrasker positivt.

Lifestyle scorer bra på isolasjonsevne og er på høyde med termoser som kan anses å være på aller øverste hylle. I tillegg så er den en bra turkamerat fordi den veier lite – faktisk minst av alle her. Skrukorken har utskårne kanaler til skjenkingen og resultatet er en godkjent stråle. Prisen er det heller ikke noe å si på. Thermos Lifestyle får godkjent på så å si alle områder, bortsett fra et noe grått utseende, men det har ikke noe med bruksegenskapene som sådan å gjøre. Konklusjonen blir at dette er et godt kjøp til en hyggelig pris.

THERMOS LIFESTYLE

Volum: 1 liter **Volum kopp:** 2,4 dl **Temperatur:** 3 timer 88 °C, 6 timer 83 °C, 9 timer 78 °C **Mål** (høyde/diameter): 307x85 mm **Vekt:** 489 gram **Pris:** Kr 149,- **Leverandør:** F&H of Scandinavia AS (tlf. 40 00 59 88) www.fh-as.no

+ Bra isolasjon

+ Lavest vekt

+ Hyggelig pris

Lavest vekt

KARAKTER 4.5

- Kjedelig utseende?

KARAKTER 5

Solid og varm

EAGLE PRODUCTS ståltermos skiller seg litt ut, fordi den har en normal høyde kombinert med solid bredde. På toppen sitter dette utvalgets største termoskopp, og under der er det en kork med et ekstra skruhjul øverst, som betjenes når du skal helle. Det kommer en rolig og stabil hellestråle, og det funker bra. Mekanismen kan vanskelig betjenes med noe på hendene, med tanke på vinterhalvåret. Finishen er fin og å foretrekke fremfor blankt stål.

Når det gjelder isolasjon kommer Eagle termosen bra ut. Den er ikke best, men heller ikke langt bak. Videre fremstår termoskonstruksjonen som solid, slik at den tåler en del, samtidig som den skal holde en god stund. Hva angår vekt er den i den tyngste halvdel, og volumet er som nevnt mer markant i bredden enn høyden. Den store koppen er helt grei; man kan selv velge hvor mye man skjenker oppi. Vår konklusjon er at Eagle termosen er en solid og god turtermos.

EAGLE PRODUCTS TERMOS

Volum: 1 liter **Volum kopp:** 3,5 dl **Temperatur:** 3 timer 88 °C, 6 timer 81 °C, 9 timer 77 °C **Mål** (høyde/diameter): 305x94 mm **Vekt:** 768 gram **Pris:** Kr 379,- **Produsent:** Eagle Products AS (tlf. 22 13 66 00) www.eagleproducts.no

+ Bra isolasjon

+ Robust konstruksjon

+ Fin hellestråle

Robust termos

KARAKTER 5

- Litt tung

KARAKTER 5

Kan forbedres

PRIMUS sin termos har et stilig utseende som kan trekke deg bort fra mange av de kjedelige stålflaskene den konkurrerer med. Den har en vanlig kopp på toppen med et greit volum, og den kommer faktisk med to korker, hvorav en med trykknapp og en med skrukork. Størrelsesmessig er den helt ok, og den tar ikke unødig stor plass i tursekken. Den kommer også bra ut på egenvekt – her er den på andreplass.

Termosen har et forbedringspotensial på isolasjon, og vi har da målt med skrukorken som skal gi best resultat. Den gir uansett svake resultater i forhold til konkurrentene. Hva angår skjenkestråle så er den lite tilfredsstillende på skrukorken, men helt grei på korken med trykknappfunksjon. Det er altså den siste som blir med på tur. På den andre siden så virker termosen bra robust og designen er som nevnt fin. Totalinntrykket er at Primus sin termos har et forbedringspotensial, men den duger til greit til vanlige turbruk.

PRIMUS TERMOS

Volum: 1 liter **Volum kopp:** 2,2 dl **Temperatur:** 3 timer 77 °C, 6 timer 67 °C, 9 timer 54 °C
Mål (høyde/diameter): 300x86 mm **Vekt:** 519 gram
Pris: Kr 199,- **Leverandør:** Fenix Outdoor (tlf. 61 24 69 00) www.primus.se

- + • Stilig utseende
- Grei vekt
- Robust fremtoning

- • Dårligst på isolasjon
- Skrukork uten trykknapp

KARAKTER
3.5

Rimelig og bra

ASAKLITT har det faktum til felles med Thermos Lifestyle at den er en helt A4 ståltermos. De to er faktisk så like at koppene passer om hverandre! Termosen er med andre ord ikke noe sjarmtroll med sin enkle stålprofil, ditto kopp og en skrukork med vippebryter. Størrelsesmessig er den forholdsvis slank og kompakt. Den sklir fint ned i sidelomma på sekken, og hva angår vekt så kommer den bra ut i dette selskapet.

Isolasjonsmessig så ligger denne termosen på den bedre halvdel av lista og det står til mer enn godkjent. Når det gjelder korkens vippebryter så funker den helt greit, men små deler som stikker ut kan alltid være sårbare for uhell. Mekanismen kan vanskelig betjenes med noe på hendene, med tanke på vinterhalvåret. Hellestrålen er ok og det er absolutt også prisen. Totalt sett får du altså her en bra og prisgunstig allrounder som vil dekke behovet til de fleste.

ASAKLITT TERMOS

Volum: 1 liter **Volum kopp:** 2,5 dl **Temperatur:** 3 timer 88 °C, 6 timer 82 °C, 9 timer 77 °C
Mål (høyde/diameter): 311x84 mm **Vekt:** 523 gram
Pris: Kr 129,- **Forhandler:** Clas Ohlson (tlf. 23 21 40 00) www.clasohlson.no

- + • Bra isolasjon
- Prisgunstig
- Grei vekt

- • Pirk på mekanismen
- Kjedelig utseende?

KARAKTER
4.5

Høy og mørk

LIFEVENTURE er en slank turtermos som tar seg godt ut på hylla, sammenlignet med de blanke ståltermosene. Den ser nemlig friskere ut med sin mørke overflate og logopreg. Termosen er forholdsvis høy, men på grunn av diameteren virker den ikke så stor. Vektmessig kommer denne termosen dessuten godt ut i det gode selskap.

Ser vi på isolasjonen så er resultatene et hakk under de fremste, men innenfor det som er akseptabelt. Den kommer videre med to korker. Trykknappkorken, som for øvrig avgir litt skranglelyd, fungerer fint. Skjenkestrålen er jevn og det kommer ganske mye. Den enkle skrukorken har en uryddig skjenkestråle, så vi foretrekker klart trykknappvarianten. Modellen har den minste drikkekoppen av alle, og noen synes den blir i knappete laget. Ellers er det lite å sette fingeren på. Skal man summere opp Lifeventure termosen så er dette en smekker termos som fungerer fint til vanlig turbruk.

LIFEVENTURE 1000

Volum: 1 liter **Volum kopp:** 1,8 dl **Temperatur:** 3 timer 86 °C, 6 timer 80 °C, 9 timer 75 °C
Mål (høyde/diameter): 324x84 mm **Vekt:** 558 gram
Pris: Kr 329,- **Leverandør:** Wenaas Sport og Fritid (tlf. 22 57 50 50) www.wsf.no

- + • Fin design
- Grei isolasjon
- Forholdsvis lav vekt

- • Litt liten kopp
- Skrukork uten trykknapp

KARAKTER
4